

STUDENCI SPORTOWCY WYŻSZEJ SZKOŁY WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I TURYSTYKI W BIAŁYMSTOKU W ŚWIATOWYM RUCHU UNIWERSJADOWYM W LATACH 2005-2015*

dr Halina Hanusz**

Wprowadzenie

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie studentów-sportowców Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Białymstoku, którzy zostali powołani do akademickiej reprezentacji Polski, i uczestniczyli w światowej rywalizacji uniwersjadowej. Pojęcie ruchu uniwersjadowego jest relatywnie mało znane w szeroko rozumianej społeczności sportowej. Uniwersjada (nazwa zawodów akademickich została utworzona z dwóch słów: *uniwers*[ytet] + *[olimp]iada*), to międzynarodowa multidyscyplinarna impreza sportowa, odbywająca się co dwa lata w cyklu sportów letnich i zimowych, zawsze pomiędzy letnimi i zimowymi igrzyskami olimpijskimi. Organizowana jest pod auspicjami Światowej Federacji Sportu Uniwersyteckiego (FISU). Na wzór ceremoniału olimpijskiego, podobnie jak i z symboliki igrzysk olimpijskich, uniwersjady odbywają się zgodnie z zapisanymi zasadami, regulującymi charakter i przebieg imprezy. Zawody rozgrywane są w ustalonych dyscyplinach sportu oraz w dodatkowych, proponowanych przez państwo-organizatora. W latach pomiędzy uniwersjadami, rozgrywane są akademickie mistrzostwa świata w tych dyscyplinach, które nie obejmuje obowiązkowy program sportowy. Warto nadmienić, że w zawodach mają prawo uczestniczyć zawodnicy posiadający status studenta szkoły wyższej, w wieku od 18 do 28 lat. Zwycięzcy tych obu imprez to akademicy mistrzowie świata. Hymnem ustanowiono *Gaudeamus igitur*, popularną pieśń studencką do słów łacińskich, wykonywaną podczas uroczystości akademickich¹.

Od 1959 r. przeprowadzono 28 letnich, a od 1960 r. 27 zimowych uniwersjad. Od roku 1981 obie edycje odbywają się w tym samym roku. Pierwsza Letnia Uniwersjada odbyła się w Turynie, a jej zimowy odpowiednik w Chamonix (Francja). Każda uniwersjada miała swoich mistrzów, których starty wpisały się nie tylko w ich sportowe cv, ale na trwałe w obrazie społeczności studentów poszczególnych uczelni, akademickich reprezentacji narodowych, ale również w historię światowej rywalizacji sportowej akademików. Polscy studenci uczestniczą od początku tego współzawodnictwa. W uniwersjadach zdobyli łącznie 476 medali. Podczas zimowych - 159 medali (47 złote, 56 srebrne, 56 brązowe), a w letnich uniwersjadach 317 (87-107-123). Wśród medalistów uniwersjad byli studenci-sportowcy Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku.

Zimowe uniwersjady

Short track, łyżwiarstwo szybkie na torze krótkim. Jedna z najmłodszych wyczynowych dyscyplin sportów zimowych. Narodziła się w USA i Kanadzie. Wyścigi

* Pracę wykonano w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku w ramach realizacji projektu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Rozwój Sportu Akademickiego”, nr rej. N RSA3 05153.

** *Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku.*

¹ Cz. Jędraszko, *Lacina na co dzień*, Wyd. „Nasza Księgarnia”, Warszawa 1980, s. 336.

odbywają się na bardzo krótkim torze, którego pętla standardowo wynosi 111,12 m, a tor jest wyznaczany na tafli lodowiska (do hokeja na lodzie). W Polsce pierwsze zawody przeprowadzono podczas XVI Zimowej Uniwersjady w Zakopanem w 1993 r.

I to w tej dyscyplinie studenci-sportowcy z Białegostoku wpisali się w światowej rywalizacji uniwersjadowej. Dlaczego? W Białymstoku są trzy szkoły, w których trenują łyżwiarze. Jest klub łyżwiarski, których zawodnicy są w kadrze narodowej. Zatem stanowi o tym tradycja łyżwiarstwa szybkiego na Podlasiu i prowadzone szkolenie.

Po raz pierwszy w zawodach uniwersjadowych w sportach zimowych reprezentant Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki (WSWFiT) wówczas w Supraślu, wystąpił w 2005 r. Był nim Krystian Zdrojkowski, łyżwiarz szybki, specjalizujący się w short tracku, członek Klubu Juwenii Białystok (od 1994 r.), który został powołany do 91-osobowej akademickiej reprezentacji kraju na XXII Zimową Uniwersjadę². Od 12 do 22 stycznia ponad 1500 studentów sportowców z 53 państw rywalizowało w austriackim Tyrolu, w trzech ośrodkach: Innsbruck, Seefeld i Hochfilzen. Polscy akademicy wystąpili w 9. dyscyplinach sportu na 11 rozgrywanych. Z 69. kompletów medali polscy zawodnicy zdobyli 5 złotych, 2 srebrne i 2 brązowe. W klasyfikacji medalowej Polska sklasyfikowana została na 5. miejscu - za Austrią, Koreą, Rosją i Japonią, a przed Ukrainą, Kazachstanem, Włochami, Chinami i Holandią.³

Zawodnicy short tracku stanowili jedną z mniejszych drużyn sportowych reprezentacji Polski, która liczyła jedną zawodniczkę i czterech zawodników. Byli to najlepsi wówczas sportowcy sekcji AZS Politechniki Opolskiej, studenci tamtejszego Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, i zawodnicy Klubu Juwenia Białystok. Zawody w short tracku stały na wysokim poziomie. Najwartościowszy wynik indywidualnie uzyskał Zbigniew Bródka, który dotarł do półfinału na dystansie 500 m. Na tym dystansie szansę na awans do ćwierćfinału z wynikiem uzyskanym z eliminacji miał szansę K. Zdrojkowski. Po biegu został niestety przez sędziów zdyskwalifikowany. Zdaniem polskich szkoleniowców - niesłusznie. Natomiast nieoczekiwanie pojawiła się szansa na medal polskiej sztafety męskiej. Czwórka studentów: Karol Bobowicz (uczelnia: Politechnika Opolska/klub: Dwójka Olecko), Zbigniew Bródka (Politechnika Opolska/UKS Błyskawica Domaniewice)⁴, Tomasz Wróblewski (Politechnika Białostocka/Juwenia Białystok) i Krystian Zdrojkowski (WSWFiT Supraśl/Juwenia Białystok), już w biegu eliminacyjnym ustanowiła rekord kraju (7:08.301), wyprzedzając sztafetę Ukrainy. Nazajutrz stanęli do wyścigu finałowego. Po starcie wysunęli się na prowadzenie Koreańczycy, zza ich plecami na kolejnych metrach toczyła się zawzięta walka sztafet Chin i Japonii, a za nimi jechali, i dzielnie walczyli o zmniejszenie dystansu do Azjatów - Polacy. Uzyskany czas (7:07.998) to

² *Winter Universiade Innsbruck/Seefeld 2005. Polish students team*, (red.) H. Hanusz, I. Komuda, B. Korpak, Wyd. FALL, Kraków 2005.

³ H. Hanusz, *Rok sukcesów*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2005*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2006, s. 427-429.

⁴ *Sekcja short track*, [w:] *Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015)*, (red.) S. Szczepański, Wydawca Politechnika Opolska - Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, Opole 2015, s. 273-274.

nowy rekord Polski^{5,6}. Uzyskany rezultat nie został powtórzony w następnych zawodach uniwersjadowych.

Należy podkreślić, że Krystian Zdrojkowski był jednym z najlepszych łyżwiarzy szybkich wywodzący się z Podlasia. Podopieczny trenerów Janusza Bielawskiego, Marka Krupińskiego, i trenerów kadry narodowej: Aleksandra Mikluchy i Tadeusza Matuszka. Absolwent Szkoły Mistrzostwa Sportowego (SMS), tzn. Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku (2000). Interesował się sportem, chciał grać w piłkę ręczną, ale nie było już miejsca w SMS, i dostał się do klasy łyżwiarzkiej. Posiadał, zdaniem trenera kadry T. Matuszka (...) *dobrą technikę (nabytą) i przede wszystkim, tak ważny w short tracku, olbrzymi zmysł taktyczny*. Utytułowany zawodnik: 19-krotny mistrz Polski na dystansie 500, 1000, 1500, 3000 m, w wielobojach i w sztafecie 5000 m (2004, 2005), 8-krotny rekordzista Polski, zawodnik MŚJ ME, MŚ Seniorów, Pucharu Świata (2001), olimpijczyk z Salt Lake City (2002)⁷.

Dwa lata później, podczas XXII Zimowej Uniwersjady w Turynie w 2007 r., po raz pierwszy do akademickiej reprezentacji Polski do drużyny short tracku powołane zostały przez Polski Związek Łyżwiarstwa Szybkiego 4 łyżwiarki szybkie, studentki WSWFiT w Supraślu: Agnieszka Bawerna, Agnieszka Olechnicka, Karolina Regucka i Anna Romanowicz, członkinie klubu Juwenia Białystok^{8,9}. Do uczelnianych koleżanek dołączył w konkurencji mężczyzn Dariusz Kulesza, absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego im. Marii Konopnickiej w Białymstoku, także zawodnik MKS Juwenia Białystok (od 2002), olimpijczyk z Turynu (2006), a po zakończeniu kariery sportowej, w 2013 r. został asystentem trenera kadry narodowej¹⁰.

Zawody w short tracku rozpoczynają konkurencje indywidualne, a kończą wyścigi sztafetowe. O ile w Turynie starty indywidualne Polaków nie były imponujące, to start sztafety kobiet na dystansie 3000 m był znaczący. W półfinale Polki podjęły walkę z Rosjankami i Kanadyjkami o drugie miejsce, premiujące awansem do finału. Niestety, zabrakło ponad 2 sekundy. Zgodnie z regulaminem zawodów nie był rozgrywany finał B. Można stwierdzić, że ten formalny zapis wyeliminował Bawernę, Aidę Popiołek (Politechnika Opole/AZS Opole), Regucką i Romanowicz, z możliwości walki o medal. W finale zdyskwalifikowano sztafetę Korei i Kanady, ale brązowego medalu nie przyznano. Polki sklasyfikowano na 5-7 miejscu. Mimo tych przypadłości, warto podkreślić, że jest to najlepszy rezultat (4:31.967) żeńskiej sztafety uniwersjadowej w omawianym okresie¹¹.

Ocena shortu tracku z Turynu nie była najlepsza w konfrontacji z medalowym występem łyżwiarzy szybkich na długim torze, narciarek biegowych, i atmosfery radości w polskiej misji z ich występu. Na torze lodowym w hali Oval Lingotto komplet medali

⁵ Wyniki akademickiej reprezentacji Polski na Zimowej Uniwersjadzie Innsbruck/Seefeld (Austria), 12-22.01.2005, [w:] XXI Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Sprawozdanie z działalności w latach 2004-2005, Warszawa, 10 grudnia 2005, Wyd. FALL, Kraków 2005, s. 88-91.

⁶ „Akademicki Przegląd Sportowy” nr 1/2005, s. 14.

⁷ B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014*, Wydawca Polski Komitet Olimpijski, Warszawa 2014, s. 607.

⁸ XXII Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Sprawozdanie z działalności w latach 2006-2007, Poznań, 15-16.12.2007, Wyd. FALL, Kraków 2007, s. 122-126.

⁹ Torino 2007. Polish students team, (red.) H. Hanusz, B. Korpak, Wyd. FALL, Kraków 2007.

¹⁰ B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków polskich...*, op. cit., s. 595.

¹¹ „Akademicki Przegląd Sportowy”, nr 1/2007, s. 18.

zdobyła Katarzyna Wójcicka-Trzebunia (AWF Kraków/AZS Zakopane (złoty medal - 1500 m (rekord uniwersjadowy 2:00.69), srebrny – 3000 m i brązowy – 1000 m), a sztafeta mężczyzn w składzie: Sławomir Chmura (AWF Warszawa/MKS MOS Pruszków), Sebastian Druszkiewicz i Konrad Niedźwiedzki (obaj: AWF Kraków/AZS AWF Kraków/Zakopane), i w biegu eliminacyjnym startował Robert Kustra (AWF Kraków/SKŁ Górnik Sanok) wywalczyła brązowy medal z wynikiem (3:50.54), który okazał się najlepszym rezultatem uzyskanym przez polskich łyżwiarzy w Europie. Niekwestionowaną gwiazdą w Turynie była Justyna Kowalczyk, studentka i zawodniczka AWF AZS Katowice, narciarka klasyczna, która zdobyła 4 medale: 3 złote (bieg na 5 km stylem klasycznym, w sprincie 1200 m techniką dowolną i w biegu łączonym 2x5 km), i brązowy, razem z klubowymi koleżankami w sztafecie 3x5 km (Kornelia Marek i Sylwia Jaśkowiec). Stąd akademicka reprezentacja Polski w klasyfikacji medalowej uplasowała się na 5. miejscu wśród 48. reprezentacji narodowych. Polscy studenci zdobyli 12 medali (7 złotych, 2 srebrne, 3 brązowe), za reprezentacjami Korei (31 medali), Rosji (34), Włoch (17) i Białorusi (14)¹².

Gospodarzem-organizatorem następnej XXIV Zimowej Uniwersjady był Harbin (Chiny), 18-28 lutego 2009 r. Rywalizacja obejmowała dziewięć dyscyplin sportu. Akademicka reprezentacja Polski liczyła 66. Sportowców reprezentujących 22. uczelnie. Najliczniejsze grono stanowili studenci: AWF Katowicach (24 osoby), następnie AWF w Krakowie (14) oraz WSWFiT w Białymstoku (5) i Politechniki Opolskiej (4). I to studenci tych dwóch ostatnich wymienionych uczelni stanowili drużynę short tracku. Wśród nich piątka studentów WSWFiT, zawodników przynależnych do Juwenii Białystok: Karolina Maliszewska, Karolina Regucka, Anna Romanowicz oraz Dariusz Kulesza i Rafał Piórecki¹³, ¹⁴. Oczekiwania wobec zawodników nie były duże. W short tracku stają na podium w każdej konkurencji niepokonani Chińczycy, Koreańczycy i Japończycy.

W polskiej drużynie zdecydowanie najlepiej w biegach indywidualnych jechał D. Kulesza w sprincie (500 m). W wyniku dyskwalifikacji Kanadyjczyka, awansował do ćwierćfinału. Tam, z drugim czasem w grupie awansował do półfinału, w którym zabrakło mu 0.7 s, by znaleźć się w finale. Sklasyfikowany został na 6. miejscu. W biegu na 1000 m najlepiej z polskich zawodników pojechał R. Piórecki (15 m). Wśród kobiet najlepszy start indywidualny odnotowała A. Romanowicz na 3000 m (dystans, który biega się tylko podczas zawodów uniwersjadowych i olimpijskich). Łyżwiarka przeszła eliminacje i dotarła do półfinałów. Ostatecznie została sklasyfikowana na 9. pozycji. W pozostałych biegach, tak zawodniczki jak i zawodnicy, na pozycjach w drugiej i trzeciej dziesiątce. W ostatniej z uniwersjadowych konkurencji kobiet – sztafecie na 3000 m Polki dotarły do półfinałów, uzyskując - podobnie jak mężczyźni - 6. miejsce (A. Romanowicz, M. Zawada (Politechnika Opolska/AZS PO Opole), K. Maliszewska), a na podium - Chinki, Koreanki i Kanadyjki¹⁵.

W przedolimpijskim 2011 r. akademicy startowali na XXV Zimowej Uniwersjadzie w tureckim Erzurum (w dwóch stacjach narciarskich: Kandili Ski Resort i Palandöken Ski

¹² H. Hanusz, *Nie składamy broni*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2007*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2008, s. 507-508.

¹³ *24th Universiade Harbin 2009. Polish students team*, (red.) M. Misiurek, G. Miedziński, Wydawnictwo FALL, Kraków 2007.

¹⁴ *Informacja o udziale akademickiej reprezentacji Polski w Zimowej Uniwersjadzie Harbin (Chiny) 2009*, Archiwum Zarządu Głównego AZS.

¹⁵ „Akademicki Przegląd Sportowy” nr 2/2009, s. 20-21.

Resort). Zawody przeprowadzono w 11. dyscyplinach i w 66. konkurencjach. Reprezentacja Polski liczyła 53 zawodników, reprezentujących 19. uczelni. Najliczniejszą grupą było reprezentanci AWF w Katowicach (18 studentów), a następnie WSWFiT w Białymstoku (7 osób: Jakub Jaworski, Bartosz Konopko, Dariusz Kulesza, Marcin Makarczuk-Jackowski, Patrycja Maliszewska, Agnieszka Olechnicka i Anna Romanowicz)^{16,17}.

Tabela 1.

Liczba studentek i studentów WSWFiT w Supraślu/ w Białymstoku uczestniczących w uniwersjadach zimowych w latach 2005-2015

Uniwersjady zimowe			Liczba		Łącznie
rok	numer	miejsce	kobiet	mężczyzn	
2005	XXII	Innsbruck AUT	-	1	1
2007	XXIII	Torino ITA	4	1	5
2009	XXIV	Harbin CHN	3	2	5
2011	XXV	Erzurum TUR	3	4	7
2013	XXVI	Trentino ITA	1	3	4
2015	XXVII	Granada ESP	1	2	3

Źródło: opracowanie własne.

Studenci z Białegostoku stanowili większość w stosunku do studentów-sportowców z Politechniki Opolskiej w 10-osobowej drużynie¹⁸. Najwyższą lokatę uzyskał w biegu na 500 m Bartosz Konopko, i taką samą w sztafecie na 5000 m, w której jechał razem z klubowym kolegą J. Jaworskim, D. Kuleszą, M. Makarczukiem-Jackowskim i Adamem Filipowiczem (AZS Politechnika Opole). Sztafeta żeńska (3000 m) w składzie: P. Maliszewska, A. Olechnicka, A. Romanowicz i dwoma zawodniczkami z Opola: Magdaleną Sz wajlik i Malwiną Zawadą, w eliminacjach spotkała się z Chinkami i Węgierkami. Zawodniczki zajęły ostatnie miejsce, ale z uwagi na czas, awansowały do półfinałów, w którym nie utrzymały tempa liderok – Koreanek i Kanadyjek - i zajęły 6. miejsce.

W 2013 r. organizatorem imprezy miał być słoweński Maribor. Z uwagi na problemy finansowe, a w konsekwencji rezygnację, FISU zaproponowało organizację uniwersjady we Włoszech¹⁹. W kwietniu 2012 r., Włosi rozpoczęli przygotowania organizacyjne w pięciu ośrodkach zimowych, a termin imprezy przesunięto na koniec roku. Z białostockiej uczelni w stolicy regionu Trentino startowało 4. studentów: Agnieszka Tawrel (Juvenia Białystok), Michał Domański, Sebastian Kłosiński (obaj reprezentujący KS Orzeł Elbląg) i Wojciech Kraśnicki (Juvenia Białystok)^{20,21}. W sztafetach obie sztafety odpadły w półfinale, ścigały się w finale B, i drużyna mężczyzn uzyskała 6, a żeńska - 7 miejsce²².

¹⁶ H. Hanusz, *Rekordowe uniwersjady*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2011*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2012, s. 19-20,

¹⁷ *25th Universiade Erzurum 2011. Polish students team*, (red.) H. Hanusz, M. Misiurek, Wyd. FALL, Kraków 2011.

¹⁸ „Akademicki Przegląd Sportowy”, 2/2011, s. 18-19.

¹⁹ H. Hanusz, *Wspaniałe, rekordowe starty akademików*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2013*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2014, s. 511-515.

²⁰ *Torino 2013. Polish university team*, (red.) D. Sokołowski, Wyd. FALL, Kraków 2013.

Natomiast w 2015 r. prawo do organizacji XXVII Zimowej Uniwersjady FISU przyznało Hiszpanii. Gospodarzem imprezy miała być Granada – ośrodek sportów zimowych Sierra Nevada. Jednak ze względu na opóźnienia w przygotowaniu obiektów sportowych, FISU podjęło decyzję o przeprowadzeniu zawodów na Słowacji (Štrbské Pleso/Osrbiles, 24.01-01.02.2015 r.: narciarstwo klasyczne i biathlon) i w Hiszpanii (Granada/Sierra Nevada, 04-14.02.2015 r.: narciarstwo alpejskie, snowboard i sporty zimowe w hali – hokej na lodzie, łyżwiarstwo figurowe i łyżwiarstwo szybki).

Akademicką reprezentację Polski stanowili najlepsi zawodnicy, wytypowani - jak w przypadku każdej międzynarodowej imprezy - przez poszczególne polskie związki sportowe, pozytywnie zaopiniowani przez Zespół Metodyczno-Szkoleniowy Instytutu Sportu oraz przy akceptacji Ministerstwa Sportu i Turystyki. Stanowili ją studenci 21 uczelni krajowych i 2 zagranicznych. Najwięcej sportowców było z AWF Katowice (30), a następnie: AWF Kraków (12), Uniwersytetu Ekonomicznego Kraków (4), WSWFiT w Białymstoku i Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków (po 3). Byli to zawodnicy przynależni do 27. klubów. Najliczniej reprezentowany był KS AZS AWF Katowice (18), następnie KS AZS Zakopane (13), KS SKI TEST Kraków (7), GKS Stocznowiec Gdańsk i Łyżwiarski Klub Sportowy Juvenia Białystok (po 3). Reprezentacja liczyła 72. zawodniczek i zawodników. W tej liczbie było 9. łyżwiarzy szybkich na krótkim torze, a wśród nich 3. studentów WSWFiT w Białymstoku: Agnieszka Tawrel, Wojciech Kraśnicki (oboje ŁKS Juvenia Białystok) i Rafał Grycner (GKS Stocznowiec Gdańsk)²³.

Zdecydowanie najlepiej zaprezentowała się A. Tawrel. W biegu eliminacyjnym na dystansie 500 m była druga, za Chinką Wang Xue. W ćwierćfinale musiała uznać wyższość Koreanki Sak Hyung i Rosjanki Anastazji Surkovej. Ostatecznie została sklasyfikowana na 10. miejscu. (...) *Jestem zadowolona, że przeszłam jeden bieg. Niestety w drugim nie udało mi się załapać za Rosjankę, ale jechało mi się bardzo dobrze. Były szanse na półfinał, ale taki jest short track, wszystko może się w ułamku sekundy zdarzyć* – komentowała Agnieszka Tawrel. Należy jednak dodać, że zawodniczka uzyskała najlepsze miejsce w biegu indywidualnym wśród polskich łyżwiarzy startujących w Granadzie. *Daliśmy z siebie wszystko. Niestety trafił nam się bardzo mocny półfinał. Musieliśmy się zmierzyć z trzema azjatyckimi potęgami. Wiadomo, że jesteśmy troszeczkę z tyłu, jeśli chodzi o short track. Próbowaliśmy walczyć (...), niestety nie udało się* – komentował po wyścigu sztafetowym Rafał Grycner.²⁴ Polacy zostali sklasyfikowani na 7. miejscu.

Sporty letnie

Studenci podlaskiej WSWFiT byli również uczestnikami współzawodnictwa uniwersjadowego w sportach letnich. Zapoczątkowała je Agnieszka Wojtkowska, zawodniczka badmintonu podczas XXIV Letniej Uniwersjady. W Bangkoku, badminton

²¹ Wyniki akademickiej reprezentacji Polski na Zimowej Uniwersjadzie 2013 Trentino (Włochy), [w:] XXV Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Referat sprawozdawczo-programowy. Sprawozdanie z działalności, 20-21 kwietnia 2012 – 7-8 czerwca 2014, Warszawa, czerwiec 2014, Wyd. FALL, Kraków 2014, s. 118-122.

²² „Akademicki Przegląd Sportowy”, nr 1/2014, s. 27-28.

²³ *Winter Universiade Štrbské Pleso/Osrblie Granada 2015*, (red.) H. Hanusz, Wyd. FALL, Kraków 2015.

²⁴ „Akademicki Przegląd Sportowy”, nr 3/2015, s. 20.

znalazł się po raz pierwszy w programie sportowym uniwersjad, jako dyscyplina wybrana przez gospodarzy, i to studenci-sportowcy Tajlandii zdobyli większość medali^{25,26}.

Na następnych uniwersjadach w akademickiej reprezentacji Polski było po dwóch reprezentantów podlaskiej uczelni (tab. 2).

Tabela 2.

Liczba studentek i studentów WSWFiT w Supraślu/ w Białymstoku uczestniczących w uniwersjadach letnich w latach 2007-2015

rok	Uniwersjady letnie		Liczba		Łącznie
	numer	miejsce	kobiet	mężczyzn	
2007	XXIV	Bangkok THA	1	-	1
2009	XXV	Belgrad SRB	2	-	2
2011	XXVI	Shenzhen CHN	1	1	2
2013	XXVII	Kazań RUS	2	-	2
2015	XXVIII	Gwangju KOR	2	-	2

Źródło: opracowanie własne.

W Belgradzie w 2009 r. startowała: szablistka Anna Ciwoniuk (UKS 13 Białystok) i lekkoatletka KS Podlasie Białystok - Kamila Stepaniuk, skoczkini wzwyż^{27,28}. W ostatnim dniu zawodów uniwersjadowych zaliczyła wysokość 1.88 m i minimalnie strąciła poprzeczkę na wysokości 1.91 m. Uzyskała 4. miejsce. *Było to szóste i na szczęście ostatnie czwarte miejsce polskich lekkoatletów na uniwersjadzie*²⁹.

Natomiast w 2011 r. do akademickiej reprezentacji Polski zakwalifikowani zostali: lekkoatletka Joanna Fiodorow (KŁKS Prefbet Śniadowo Łomża), która w konkursie rzutu młotem zajęła 9. miejsce, i strzelec - Paweł Pietruk (UKS Kaliber Białystok)³⁰.

Gospodarzem XXVII Letniej Uniwersjady w 2013 r. był Kazań. Była to największa impreza sportowa na świecie w tym roku. Do stolicy Tatarstanu przyjechało 11.759 studentów-sportowców ze 160. państw. Rosjanie rozbudowali program zawodów aż do 27. dyscyplin sportu, a każdą z nich – do maksymalnej liczby konkurencji, z planem zdominowania klasyfikacji medalowej, który osiągnęli. Niedościgniona Rosja – 292 medale (155-75-62), przed Chinami -77 (26-29-22) i Japonią 84 (24-28-32).

Polska reprezentacja akademicka, która liczyła 229 zawodniczek i zawodników, odnotowała: *Wspaniale, rekordowe starty...*, zdobyła rekordową liczbę w historii dotychczasowych startów: 30 medali (9-5-16)^{31,32,33}. Polacy uczestniczyli w 19. dyscyplinach

²⁵ 24th Universiade Bangkok 2007. Polish students team, (red.) H. Hanusz, B. Korpak, A. Olszewski, Wyd. FALL, Kraków 2007.

²⁶ „Akademicki Przegląd Sportowy”, nr 6/2007, s. 28-29.

²⁷ 25th Universiade Belgrad 2009. Polish students team, (red.) M. Misiurek, Wyd. FALL, Kraków 2009.

²⁸ Wyniki akademickiej reprezentacji Polski w Letniej Uniwersjadzie Belgrad (Serbia), 1-12.07.2009, [w:] XXIII Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Sprawozdanie z działalności 16 grudnia 2007–12 grudnia 2009, Wyd. FALL, Warszawa 2009, s. 154-164.

²⁹ „Akademicki Przegląd Sportowy” nr 6/2009, s. 27.

³⁰ 26th Universiade Shenzhen 2011. Polish team, (red.) H. Hanusz, M. Misiurek, Wyd. FALL, Kraków 2011.

³¹ H. Hanusz, *Wspaniale, rekordowe starty akademików*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2013*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2014, s. 511-515.

³² *Universiade Kazan 2013 Russia. Polish university team*, (red.) H. Hanusz, B. Korpak, O. Rosa, Wyd. FALL, Kraków 2013.

sportu, a najliczniejszymi drużynami w ekipie w sportach indywidualnych byli kajakarze (25), wioślarze (22) i lekkoatleci (21). WSWFiT Białymstoku reprezentowały dwie zawodniczki: kajakarka klasyczna, studentka Edyta Dzieniszewska (AKS Sparta Augustów) i lekkoatletka, absolwentka Kamila Stepaniuk (KS Podlasie Białystok).

Obie zawodniczki wpisały się w historię letnich uniwersjad. Akademicką mistrzynią świata z Kazaniu została Kamila Stepaniuk. Wygrała konkurs skoku wzwyż, w którym uczestniczyły 24 zawodniczki. Polka, pokonując w drugiej próbie wysokość 1.96 m, zapewniła sobie złoty medal, w przeciwieństwie do Rosjanki Marii Kucziny, która tę wysokość pokonała, ale dopiero w trzeciej próbie. Podlasianka z mniejszą liczbą strąceń w konkursie, bardzo cieszyła się ze zwycięstwa. Podjęła również próbę ustanowienia rekord kraju (2.00 m), ale nie udało się. *Konkurs był bardzo wyrównany, ale to mnie jeszcze bardziej mobilizowało do dobrego skakania. Jestem bardzo zadowolona, bo to tylko wynik 3 centymetry gorszy od rekordu życiowego. To był dla mnie bardzo udany konkurs. Po eliminacjach wiedziałam, że trzeba będzie skakać bardzo wysoko. Jestem szczęśliwa i trochę zaskoczona* – komentowała K. Stepaniuk. Zawodniczka w 2013 r. odnotowała bardzo dobry sezon. Przed startem w Kazaniu zaprezentowała świetną formę (1.95 m) na Europejskim Festiwalu Skoków w Opolu 9 czerwca, na którym ustanowiła nowy prawie trzydziestoletni rekord Polski, należący do Danuty Bułkowskiej (AZS AWF Wrocław, 1.91 m, 9 czerwca 1984 r.). Warto podkreślić, że trenerem i mężem w jednej osobie utalentowanej skoczkini wzwyż z Podlasia jest Michał Lićwinko, także absolwent WSWFiT w Białymstoku z 2014 r.

Najwięcej medali zdobyli kajakarze klasyczni: 12 medali (1-3-8). W tej liczbie dwukrotny udział miała Edyta Dzieniszewska, która indywidualnie zdobyła srebrny medal (K1 500 m) i drużynowo - brązowy (K4 500 m), a jej partnerkami były: Agnieszka Kowalczyk (AWF Poznań/AZS AWF Gorzów Wlkp.), Magdalena Krukowska (WSFiZ Białystok/UKS Dojlidy Białystok) i Ewelina Wojnarowska (WSPiA Poznań/Warta Poznań)³⁴.

Natomiast w 2015 r. na Uniwersjadę w Gwangju (Korea Południowa) zakwalifikowały się również dwie studentki, lekkoatletki. Pierwsza to Paulina Minkiewicz (KS Podlasie Białystok), która zajęła w biegu na 800 m 13 miejsce. Druga - Joanna Fiodorow (OŚ AZS Poznań)³⁵, podopieczna trenera Czesława Cybulskiego prowadziła w konkursie finałowym rzutu młotem do czwartej kolejki (70.02 m). W piątej próbie wyprzedziła ją Azerbejdżanka Hanna Skydan, i Fiodorow została akademicką wicemistrzynią świata. *Nie jestem zadowolona, bo wiem, że było mnie stać na wygraną (...) Mankamentem była moja technika. Bardzo się jednak cieszę, że dopisałam się do historii polskiej reprezentacji na uniwersjadach* – komentowała J. Fiodorow³⁶.

Zestawienie lokat studentów sportowców WSWFiT w Supraślu/ w Białymstoku uczestników uniwersjad w sportach zimowych w danych konkurencjach w latach 2005-2015 przedstawia tabela 3, a w sportach letnich w latach 2007-2015 - tabela 4.

³³ Wyniki akademickiej reprezentacji Polski na Letniej Uniwersjadzie Kazań (Rosja) 2013, [w:] XXV Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Referat sprawozdawczo-programowy. Sprawozdanie z działalności 20-21 kwietnia 2012-7-8 czerwca 2014, Warszawa, czerwiec 2014, (red.) H. Hanusz, Wyd. FALL, Kraków 2014, s. 124-132.

³⁴ „Akademicki Przegląd Sportowy” nr 6/2013, s. 13-14.

³⁵ *Universiade Gwangju 2015. Polish university team*, (red.) H. Hanusz, O. Rosa, Wyd. FALL, Kraków 2015.

³⁶ „Akademicki Przegląd Sportowy” nr 6/2015, s. 6-9.

Tabela 3.

**Lokaty studentów sportowców WSWFiT w Supraślu/ WSWFiT w Białymstoku
uczestników uniwersjad w sportach zimowych w latach 2005-2015**

Lokata	Imię i nazwisko	Klub	Dyscyplina	Konkurencja
XXII Zimowa Uniwersjada Innsbruck/Seefeld (Austria), 12-22.01.2005				
Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Supraślu				
4	Krystian Zdrojkowski	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 5000 m
19	Krystian Zdrojkowski	Juvenia Białystok	short track	500 m
25	Krystian Zdrojkowski	Juvenia Białystok	short track	1000 m
36	Krystian Zdrojkowski	Juvenia Białystok	short track	1500 m
XXIII Zimowa Uniwersjada Turyn (Włochy), 17-27.01.2007				
Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Supraślu				
5-7	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
5-7	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
5-7	Agnieszka Bawerna	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
14-25	Agnieszka Bawerna	Juvenia Białystok	short track	1500 m
14-25	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	1500 m
17-24	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	1000 m
17-24	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	1000 m
17-37	Agnieszka Bawerna	Juvenia Białystok	short track	3000 m
17-37	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	3000 m
25-42	Agnieszka Olechnicka	Juvenia Białystok	short track	1000 m
25-43	Agnieszka Bawerna	Juvenia Białystok	short track	500 m
25-43	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	500 m
25-43	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	500 m
26-42	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	1500 m
31-52	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	1500 m
XXIV Zimowa Uniwersjada Harbin (Chiny), 18-28.02.2009				
Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku				
6	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
6	Karolina Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
6	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
6	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	500 m
9	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	3000 m
13	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	1000 m
15	Rafał Piórecki	Juvenia Białystok	short track	1000 m
17	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	500 m
18	Karolina Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	500 m
20	Rafał Piórecki	Juvenia Białystok	short track	500 m
21	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	1500 m
22	Rafał Piórecki	Juvenia Białystok	short track	500 m
23	Karolina Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	1000 m
24	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	1000 m
25	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	1500 m
27	Karolina Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	3000 m
28	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	500 m
31	Karolina Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	1500 m
31	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	1000 m
32	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	3000 m
34	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	1500 m
DQ	Karolina Regucka	Juvenia Białystok	short track	3000 m
DQ	Rafał Piórecki	Juvenia Białystok	short track	1500 m

XXV Zimowa Uniwersjada Erzerum (Turcja), 27.01-06.02.2011				
5	Bartosz Konopko	Juvenia Białystok	short track	500 m
5	Jakub Jaworski	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 5000 m
5	Bartosz Konopko	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 5000 m
5	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 5000 m
5	Marcin Makarczuk-Jackowski	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 5000 m
6	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
6	Patrycja Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
6	Agnieszka Olechnicka	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
14	Jakub Jaworski	Juvenia Białystok	short track	1500 m
17	Patrycja Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	500 m
19	Bartosz Konopko	Juvenia Białystok	short track	1500 m
21	Marcin Makarczuk-Jackowski	Juvenia Białystok	short track	1500 m
21	Marcin Makarczuk-Jackowski	Juvenia Białystok	short track	1000 m
25	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	500 m
25	Patrycja Maliszewska	Juvenia Białystok	short track	1500 m
25	Jakub Jaworski	Juvenia Białystok	short track	1000 m
26	Agnieszka Olechnicka	Juvenia Białystok	short track	1500 m
27	Dariusz Kulesza	Juvenia Białystok	short track	1000 m
27	Jakub Jaworski	Juvenia Białystok	short track	500 m
28	Agnieszka Olechnicka	Juvenia Białystok	short track	500 m
33	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	1000 m
40	Anna Romanowicz	Juvenia Białystok	short track	500 m
XXVI Zimowa Uniwersjada Trentino (Włochy), 11-21.12.2013				
6	Michał Domański	KS Orzeł Elbląg	długi tor	pościg drużyna
6	Sebastian Kłosiński	KS Orzeł Elbląg	długi tor	pościg drużyna
6	Wojciech Kraśnicki	Juvenia Białystok	długi tor	pościg drużyna
7	Agnieszka Tawrel	Juvenia Białystok	short track	sztafeta 3000 m
15	Sebastian Kłosiński	KS Orzeł Elbląg	short track	1000 m
18	Sebastian Kłosiński	KS Orzeł Elbląg	short track	500 m
20	Michał Domański	KS Orzeł Elbląg	short track	1500 m
20	Michał Domański	KS Orzeł Elbląg	short track	500 m
24	Agnieszka Tawrel	Juvenia Białystok	short track	1000 m
30	Wojciech Kraśnicki	Juvenia Białystok	short track	1500 m
34	Wojciech Kraśnicki	Juvenia Białystok	short track	1000 m
XXVII Zimowa Uniwersjada Štrbské Pleso/Osrblie Granada, Słowacja/Hiszpania), 24.01-01.02/ 04-14.02.2015				
7	Rafał Grycner	GKS Stoczniowiec Gdańsk	short track	sztafeta 5000 m
7	Wojciech Kraśnicki	ŁKS Juvenia Białystok	short track	sztafeta 5000 m
10	Agnieszka Tawrel	ŁKS Juvenia Białystok	short track	500 m
17	Wojciech Kraśnicki	ŁKS Juvenia Białystok	short track	1000 m
18	Wojciech Kraśnicki	ŁKS Juvenia Białystok	short track	1500 m
19	Agnieszka Tawrel	ŁKS Juvenia Białystok	short track	1000 m
19	Agnieszka Tawrel	ŁKS Juvenia Białystok	short track	1500 m
21	Rafał Grycner	GKS Stoczniowiec Gdańsk	short track	500 m
28	Rafał Grycner	GKS Stoczniowiec Gdańsk	short track	1000 m

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4.

**Lokaty studentów sportowców WSWFiT w Supraślu / WSWFiT w Białymstoku
uczestniczących w uniwersjadach w sportach letnich w latach 2007-2015**

Lokata	Imię i nazwisko	Klub	Dyscyplina	Konkurencja
XXIV Letnia Uniwersjada Bangkok (Tajlandia), 8-18.08.2007 Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Supraślu				
9-16	Agnieszka Wojtkowska	Technik Głubczyce	badminton	gra podwójna
33-64	Agnieszka Wojtkowska	Technik Głubczyce	badminton	mikst
el.	Agnieszka Wojtkowska	Technik Głubczyce	badminton	gra drużynowa
XXIV Letnia Uniwersjada Belgrad (Serbia), 01-12.07.2009 Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku				
4	Kamila Stepaniuk	KS Podlasie Białystok	lekkoatletyka	skok wzwyż
25	Anna Ciwoniuk	UKS 13 Białystok	szermierka	szabla
XXV Letnia Uniwersjada Shenzhen (Chiny), 12-23.08.2011				
9	Joanna Fiodorow	ŁŁKS Prefbet Śniadowo Łomża	lekkoatletyka	rzut młotem
10	Paweł Pietruk	UKS Kaliber Białystok	strzelectwo sportowe	Kdw 601 drużyna
12	Paweł Pietruk	UKS Kaliber Białystok	strzelectwo sportowe	Kp 60 drużyna
13	Paweł Pietruk	UKS Kaliber Białystok	strzelectwo sportowe	Kdw 3x40 drużyna
29	Paweł Pietruk	UKS Kaliber Białystok	strzelectwo sportowe	Kdw 601
49	Paweł Pietruk	UKS Kaliber Białystok	strzelectwo sportowe	Kp 60
el.	Paweł Pietruk	UKS Kaliber Białystok	strzelectwo sportowe	Kdw 3x40
XXVI Letnia Uniwersjada Kazań (Rosja), 06-17. 07.2013				
1	Kamila Stepaniuk	KS Podlasie Białystok	lekkoatletyka	skok wzwyż
2	Edyta Dzieniszewska	AKS Sparta Augustów	kajakarstwo klasyczne	K1 500 m
3	Edyta Dzieniszewska	AKS Sparta Augustów	kajakarstwo klasyczne	K4 500 m
4	Edyta Dzieniszewska	AKS Sparta Augustów	kajakarstwo klasyczne	K4 200 m
XXVII Letnia Uniwersjada Gwangju (Korea), 03-14.07.2015				
2	Joanna Fiodorow	OŚ AZS Poznań	lekkoatletyka	rzut młotem
13	Paulina Mikiewicz	KS Podlasie Białystok	lekkoatletyka	800 m

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Studenci WSWFiT w Białymstoku zapoczątkowali swoje uczestnictwo w światowym ruchu uniwersjadowym w sportach zimowych w 2005 r. Dwa lata później powołano ich także do akademickiej reprezentacji Polski w sportach letnich. Studenci z Podlasia byli reprezentantami następujących dyscyplin sportu, tj.: badminton, kajakarstwo klasyczne, lekkoatletyka, łyżwiarstwo szybkie, w tym short track, strzelectwo sportowe i szermierka.

Short track jest jedną z najmłodszych wyczynowych dyscyplin sportów zimowych, ale i niszową dyscypliną sportu w Polsce. Stąd studenci-sportowcy uczestniczący w światowej ruchu uniwersjadowym przyczyniają się do jej upowszechnienia i popularyzacji. Fakt, że Białystok jest tradycyjnym, i jednym z kilku ośrodków propagującym short track w Polsce, takich jak: Opole, Elbląg, Sanok, Nowy Targ i Olsztyn.

Natomiast w sportach letnich reprezentantki WSWFiT znalazły się w gronie medalistek w tej najważniejszej sportowej rywalizacji studenckiej. Edyta Dzieniszewska

(kajakarstwo klasyczne), Joanna Fiodorow i Kamila Stepaniuk (obie lekkoatletyka), wpisały się w minionym 10-leciu XXI wieku nie tylko w historię uniwersjadowej rywalizacji, ale także polskiego sportu akademickiego, Podlasia i białostockiej uczelni.

O ile ruch uniwersjadowy ubiegłego stulecia wykazywał charakter międzynarodowy, to w XXI wieku współzawodnictwo w zawodach akademickich przybrało znamiona światowej rywalizacji sportowej studentów, którą można porównywać tylko z rywalizacją w igrzyskach olimpijskich. Uzyskane wyniki w światowym sporcie akademickim są weryfikowane na mistrzostwach Europy, świata i igrzyskach olimpijskich. Stąd warto podkreślać nominacje studentów-sportowców Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku do polskiej reprezentacji akademickiej, i ich uczestnictwo w światowym systemie współzawodnictwa studenckiego. Dlaczego? Nie zawsze mistrz Europy, świata czy igrzysk olimpijskich ma w swoim sportowym cv wartość, którą stanowi przynależności do szeroko rozumianej społeczności akademickiej w kraju i na świecie.

Bibliografia:

„Akademicki Przegląd Sportowy” 2005-2015.

24th Universiade Bangkok 2007. Polish students team, (red.) Hanusz H., Korpak B., Olszewski A., Wyd. FALL, Kraków 2007.

24th Universiade Harbin 2009. Polish students team, (red.) Misiurek M., Miedziński G., Wyd. FALL, Kraków 2009.

XXIV Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Referat sprawozdawczo-programowy. Sprawozdanie z działalności 12-13 grudnia 2009-2011 kwietnia 2012, (red.) Hanusz H., Wyd. FALL, Kraków 2012.

XXII Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Sprawozdanie z działalności w latach 2006-2007, Poznań, 15-16.12.2007, Wyd. FALL, Kraków 2007.

25th Universiade Belgrad 2009. Polish students team, (red.) Misiurek M., Wydawnictwo FALL, Kraków 2009.

XXV Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Referat sprawozdawczo-programowy. Sprawozdanie z działalności, 20-21 kwietnia 2012 – 7-8 czerwca 2014, Warszawa, czerwiec 2014, (red.) Hanusz H., Wydawnictwo FALL, Kraków 2014.

25th Universiade Erzurum 2011. Polish students team, (red.) Hanusz H., Misiurek M., Wyd. FALL, Kraków 2011.

XXI Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Sprawozdanie z działalności w latach 2004-2005, Warszawa, 10 grudnia 2005, Warszawa, 10 grudnia 2005, Wydawnictwo FALL, Kraków 2005.

XXVI Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Referat sprawozdawczo-programowy. Sprawozdanie z działalności, 7-8 czerwca – 10-11 czerwca 2016, Warszawa, czerwiec 2016, (red.) Hanusz H., Wyd. FALL, Kraków 2016.

26th Universiade Shenzhen 2011. Polish team, (red.) Hanusz H., Misiurek M., Wyd. FALL, Kraków 2011.

XXIII Zjazd Akademickiego Związku Sportowego. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego AZS 16 grudnia 2007 – 12 grudnia 2009, Warszawa, 12-13.12.2009, Wyd. FALL, Kraków 2009.

Hanusz H., *Rok sukcesów*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2005*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2006, s. 427-429.

Hanusz H., *Nie składamy broni*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2007*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2008, s. 507-508.

Hanusz H., *Polska w światowym ruchu uniwersjadowym w latach 1959-2007*, [w:] *Z najnowszej historii kultury fizycznej w Polsce*, t. VIII, (red.) Nowak L., Gorzów Wlkp., 2008, s. 445-458.

Hanusz H., *Polska w światowym systemie współzawodnictwa sportu studenckiego w latach 1924-2007*, [w:] *Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci*, t. 1: *Stan i perspektywa zmian*, (red.) Obodyński K., Barabasz Z., Warszawa 2009, s. 83-100.

Hanusz H., *Grad medali na 100-lecie AZS-u*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2009*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2010, s. 16-31.

- Hanusz H., *Rekordowe uniwersjady*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2011*, Warszawa 2012, Fundacja Dobrej Książki, s. 19-20.
- Hanusz H., *Wspaniałe, rekordowe starty akademików*, [w:] *Kronika sportu polskiego 2013*, Fundacja Dobrej Książki, Warszawa 2014, s. 511-515.
- Hanusz H., *Polscy medaliści letnich uniwersjad w latach 1959-2013*, [w:] Korpak B., *Akademicki Związek Sportowy w Trzeciej Rzeczypospolitej*, t. III, Wydawnictwo Nauka i Innowacje, Poznań 2014, s. 351-365.
- Jędraszk Cz., *Łacina na co dzień*, Wyd. „Nasza Księgarnia”, Warszawa 1980, s. 336.
- Lipowski W., *Encyklopedia sportów świata*, Oficyna Wydawnicza Atena, Poznań 2001, s. 296.
- Sekcja short track*, [w:] *Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015)*, (red.) Szczepański S., Wydawca Politechnika Opolska - Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, Opole 2015, s. 273-274.
- Trentino 2013. Polish university team*, (red.) Sokołowski D., Wyd. FALL, Kraków 2013.
- Torino 2007. Polish students team*, (red.) Hanusz H., B. Korpak, Wyd. FALL, Kraków 2007.
- Tuszyński B., Kurzyński H., *Leksykon olimpijczyków polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014*, Wydawca Polski Komitet Olimpijski, Warszawa 2014.
- Universiade Gwangju 2015. Polish university team*, (red.) Hanusz H., Rosa O., Wyd. FALL, Kraków 2015.
- Universiade Kazan 2013 Russia. Polish university team*, (red.) Hanusz H., Korpak B., Rosa O., Wyd. FALL, Kraków 2013.
- Winter Universiade Štrbské Pleso/Osrbie Granada 2015*, (red.) Hanusz H., Wyd. FALL, Kraków 2015.
- Winter Universiade Innsbruck/Seefeld 2005. Polish students team*, (red.) Hanusz H., Komuda I., Korpak B., Wyd. FALL, Kraków 2005.

Streszczenie

Zastanawiającym jest fakt, że w dotychczasowej historii uczelnia nie doczekała się pracy poświęconej zagadnieniu tytułowemu. Stąd celem niniejszego tekstu jest ukazanie studentów-sportowców Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku wobec wyzwań światowego sportu studenckiego, liczby startujących sportowców uczelni w kategorii kobiet i mężczyzn, ich uczestnictwa i lokat w rywalizacji w poszczególnych dyscyplinach sportu w wybranych sportach i konkurencjach obowiązującego programu światowego ruchu uniwersjadowego. Prezentowany tekst w zamiarze autorki obejmuje uniwersjadowe współzawodnictwo zarówno w sportach letnich, jak i w sportach zimowych od 2005 do 2015 roku.

Słowa kluczowe: sport, sport akademicki, uniwersjady, sport uniwersjadowy, światowy studencki ruch sportowy.

STUDENTS ATHLETES OF THE COLLEGE OF THE PHYSICAL EDUCATION AND TOURISMS IN BIAŁYSTOK IN THE WORLD MOVEMENT UNIVERSIADE IN 2005-2015 YEARS

Summary

The surprising fact is that in the history of the university there were no situation which would focused work on the titled issue. Hence, the purpose of this paper is to show the athletes having the status of a student of the Higher School of Physical Education and Tourism in Białystok and the challenges of the student's sport world, the number of competing athletes in the category of women and men, their deposits to compete in individual sports, in selected events within the sports program of the universiades. The intention of the author of the presented text shows the universiade competitions in winter and summer sports from 2005 to 2015 during which students WSWFiT in Białystok were members of the Polish academic representation.

Key words: sport, academic sport, universiade, sport universiade, world student sports movement.